

EUROOPA KESKPANK
PANGANDUSJÄRELEVALVE

EKP suunised pankadele viivislaenude kohta – lisa: järelevalveootused seoses usaldatavusnõuetekohaste eraldistega viivislaenude puhul

BANKENTOEZICHT

Märts 2018

BANKTILLSYN BANKU UZRAUDZĪBA

BANKŪ PRIEŽIŪRA NADZÓR BANKOWY

VIGILANZA BANCARIA

BANKFELÜGYELET

BANKING SUPERVISION

SUPERVISION BANCAIRE BANČNI NADZOR

MAOIRSEACHT AR BHAINCÉIREACHT NADZOR BANAKA

BANKING SUPERVISION

PANGANDUSJÄRELEVALVE

SUPERVISÃO BANCÁRIA

BANKOVNI DOHLED

БАНКОВ НАДЗОР

BANKTILLSYN

BANKENAUF SICHT

ΤΡΑΠΕΖΙΚΗ ΕΠΟΠΤΕΙΑ PANKKIVALVONTA

SUPRAVEGHERE BANCARĂ BANKOVÝ DOHL'AD

SUPERVIŽJONI BANKARJA

SUPERVISIÓN BANCARIA

BANKING SUPERVISION

SUPERVISÃO BANCÁRIA

BANKENAUF SICHT

Sisukord

1	Taustteave	2
2	Üldkäsitlus	3
2.1	Ulatus	3
2.2	Üldine usaldatavusnõuete raamistik	3
2.3	Järelevalveootuste toimimine	5
3	Lisas kasutatud määratlused	8
3.1	Uued viivislaenud ja viivislaenuna käsitlemise aja arvestamine	8
3.2	Krediidiriski kaitse laenude tagamiseks	8
3.3	Viivislaenude tagatud ja tagamata osa määratlused	9
4	Usaldatavusnõuetekohaste eraldistega seotud ootused	11
4.1	Eraldistega seotud ootuste kategooriad	11
4.2	Ülevaade kvantitatiivsetest järelevalveootustest	11

1 Taustteave

20. märtsil 2017 avaldas EKP suunised pankadele viivislaenude kohta¹. Viivislaene käsitlevates suunistes selgitatakse järelevalveootusi seoses viivislaenude kindlakstegemise, juhtimise, mõõtmise ja mahakandmisega olemasolevate määruste, direktiivide ja juhendite kontekstis.

Suunistes viivislaenude kohta rõhutatakse viivislaenude õigeaegsete mahakandmis- ja eraldiste moodustamise tavade tähtsust², sest need aitavad tugevdada pankade bilanssi ja võimaldavad neil (taas) keskenduda oma põhitegevusele, eelkõige majandusele laenude andmisele.

Käesolev lisa täiendab suuniseid viivislaenude kohta, määrates kindlaks EKP järelevalveootused seoses pankade usaldatavusnõuetekohaste eraldiste tasemega viivisnõuete puhul³. Nagu on üksikasjalikult kirjeldatud allpool, hindab EKP siinses kontekstis muu hulgas laenu viivislaenuna käsitlemise aega (ingl *vintage*) ja hoitavat tagatist (kui see on olemas). EKP järelevalveootustes sätestatakse, mida EKP peab viivislaenude usaldatavusnõuetekohaseks käsitlemiseks. Selle eesmärk on vältida vanade tagamata viivislaenude osakaalu edaspidist ülemäärast suurenemist pankade bilanssis, mille puhul tuleks võtta järelevalvemeetmeid. Käesolev lisa ei asenda kohaldatavaid regulatiivseid ega raamatupidamisnõudeid.

---

¹ [Suunised pankadele viivislaenude kohta](#)

² Vt suunised viivislaenude kohta, punkt 6.6.

³ Nagu suunistes viivislaenude kohta, kasutatakse ka siinses lisas mõisteid „viivislaenud” ja „viivisnõuded” samas tähenduses.

2 Üldkäsitlus

2.1 Ulatus

Kooskõlas viivislaene käsitlevate suunistega määratakse käesolevas lisas kindlaks EKP järelevalveootused seoses tema otsese järelevalve alla kuuluvate oluliste krediidasutustega.

Käesolev lisa ei ole pankadele siduv, kuid see võetakse aluseks järelevalvealases dialoogis. EKP hindab vähemalt kord aastas erinevusi pankade tavade ja siinses lisas kehtestatud usaldatavusnõuetekohaste eraldistega seotud ootuste vahel.

EKP seob siinses lisas toodud järelevalveootused uute viivislaenudega, mis on viivislaenuks liigitatud alates 2018. aasta 1. aprillist. Võttes arvesse järelevalveootuste erijooni (vt punkt 4.2), palutakse pankadel alates 2021. aastast teavitada EKPd järelevalvealase läbivaatamise ja hindamise protsessi (SREP) raames toimuva järelevalvealase dialoogi käigus mis tahes erinevustest pankade tavade ja usaldatavusnõuetekohaste eraldistega seotud ootuste vahel.

2.2 Üldine usaldatavusnõuete raamistik

Nagu on kirjeldatud viivislaene käsitlevate suuniste peatükis 6.1, nõuab olemasolev usaldatavusnõuete raamistik järelevalveasutustelt otsuste tegemist pankade moodustatud eraldiste adekvaatsuse ja õigeaegsuse kohta.

Baseli pangajärelevalve komitee rõhutab järelevalveasutuste vastutust pankades kehtestatud krediidiriski juhtimise kontrolli ja varade hindamise protsesside analüüsimisel ning laenukahjumi katteks tehtavate eraldiste piisavuse tagamisel, lähtudes eelkõige krediidiriski positsioonide ja kapitali adekvaatsuse hindamise seisukohast. Seda kajastavad asjakohased suunised, sealhulgas:

- Baseli pangajärelevalve komitee suunised krediidiriski ja eeldatava krediidikahju arvestamise kohta (2015) ning EBA suunised krediidasutuste krediidiriski juhtimistavade ja eeldatava krediidikahju kajastamise kohta (2017);
- Baseli pangajärelevalve komitee tõhusa pangandusjärelevalve üldpõhimõtted (2012) ja Basel II raamistiku 2. samm (2006).

Eelkõige on asjakohased järgmised kapitalinõuete direktiivi⁴ artiklid.

- Artikli 74 kohaselt peab pankadel olema juhtimiskord, mis hõlmab „piisavaid sisekontrollimehhanisme, sealhulgas usaldusväärset juhtimis- ja

⁴ Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2013/36/EL, 26. juuni 2013, mis käsitleb krediidasutuste tegevuse alustamise tingimusi ning krediidasutuste ja investeerimisühingute usaldatavusnõuete täitmise järelevalvet (ELT L 176, 27.6.2013, lk 338).

raamatupidamistava, [...], mis on kooskõlas usaldusväärse ja tõhusa riskijuhtimisega ja edendavad seda.”

- Artikli 79 punktide b ja c kohaselt peavad pädevad asutused tagama, et „krediidiasutustel ja investeerimisühingutel on kehtestatud sisemeetodid, mis võimaldavad neil hinnata positsioonide krediidiriski üksikute võlgnike, (...) suhtes, samuti krediidiriski portfelli tasandil” ning et „krediidiasutuste ja investeerimisühingute erinevate krediidiriskidega portfellide ja riskipositsioonide pidev haldamine ja kontroll muu hulgas probleemsete laenude välja selgitamiseks ja juhtimiseks ning väärtuste asjakohaseks korrigeerimiseks ja eraldiste tegemiseks toimub tõhusate süsteemide kaudu”.
- Artiklis 88 sätestatakse ühtlasi põhimõte, mille kohaselt „juhtorgan tagab raamatupidamis- ja finantsaruandlussüsteemide terviklikkuse, sealhulgas finantskontrolli ja tegevuse kontrollimise ning vastavuse õigusaktidele ja asjakohastele standarditele”.
- Kooskõlas artikli 97 lõikega 1 vaatavad pädevad asutused läbi korrad, strateegiad, protsessid ja mehhanismid, mida krediidiasutused ja investeerimisühingud on kapitalinõuete direktiivi ja määruse⁵ järgimiseks rakendanud. Kapitalinõuete direktiivi artikli 97 lõike 3 kohaselt „otsustavad pädevad asutused, kas korrad, strateegiad, protsessid ja mehhanismid, mida krediidiasutused või investeerimisühingud on rakendanud, ja nende omavahendid ning nende likviidsus tagavad riskide usaldusväärse juhtimise ja piisava katmise”.
- Sellega seoses loetletakse asjaomase direktiivi artikli 104 lõikes 1 pädevate asutuste miinimumvolitused, sealhulgas õigus „nõuda rakendatud korra, protsesside, mehhanismide ja strateegiate tugevdamist kooskõlas artiklitega 73 ja 74”(artikli 104 lõike 1 punkt b) ning „õigus nõuda, et krediidiasutused ja investeerimisühingud kohaldaksid konkreetset provisjonierimise korda või varade käsitlemist tulenevalt omavahenditele esitatavatest nõuetest” (artikli 104 lõike 1 punkt d). See põhimõte kajastub ka EBA suuniste (järelevalvealase läbivaatamise ja hindamise protsessi ühiste menetluste ning meetodikate kohta) punktis 479 a, mille kohaselt „pädevad asutused võivad nõuda, et krediidiasutus või investeerimisühing [...] võtaks kasutusele konkreetse eraldiste poliitika ja kui majandusarvestuse eeskirjad ja määrused seda lubavad, siis suurendaks eraldisi”.

Seega peavad järelevalveasutused kehtiva õigusraamistiku kohaselt kindlaks tegema, kas pankadel on välja töötatud eraldiste moodustamise tõhusad meetodid ja protsessid, mis peaksid tagama, et viivislaenudega seotud riskid on asjakohaselt kaetud. Peale selle võib EKP „lasta krediidiasutustel kohaldada erikorrigeerimisi (mahaarvamised, filtrid või samalaadsed meetmed) omavahendite arvutuste suhtes,

⁵ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 575/2013, 26. juuni 2013, krediidiasutuste ja investeerimisühingute suhtes kohaldatavate usaldatavusnõuete kohta ja määruse (EL) nr 648/2012 muutmise kohta (ELT L 176, 27.6.2013, lk 1).

kui panga kohaldatavat raamatupidamiskorda peetakse järelevalve seisukohast mitteusaldusväärseks”.⁶

Protsessi raames peavad järelevalveasutused ühtlasi andma juhiseid oma ootuste kohta. Siinset lisa tuleks vaadelda selles kontekstis.

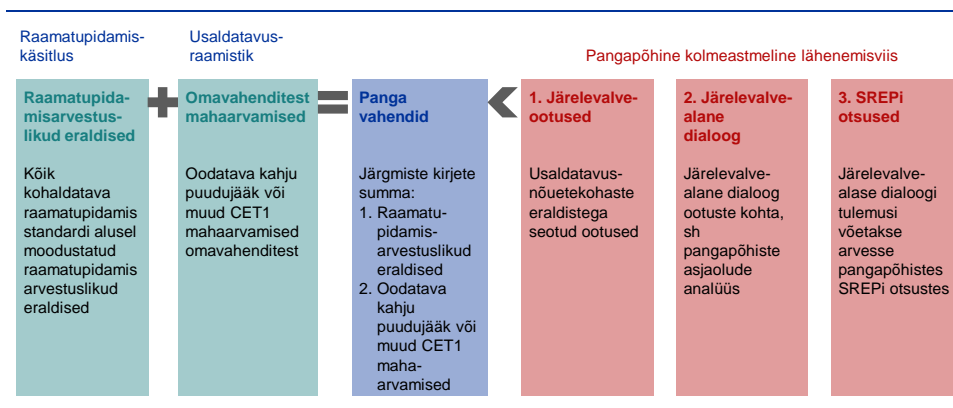
2.3 Järelevalveootuste toimimine

Käesolevas lisas toodud usaldatavusnõuetekohaste eraldistega seotud ootused täiendavad viivislaene käsitlevaid suuniseid, tuues välja, mis on EKP hinnangul eraldiste usaldatavusnõuetekohane tase. Joonisel 1 antakse ülevaade usaldatavusnõuetekohaste eraldiste käsitusest.

Pankades viivislaenude katteks moodustatud eraldiste taseme hindamisel võtab EKP arvesse olemasoleva krediidiriski kaitse taset ja eelkõige viivislaenude iga. Punktis 3.2 täpsustatakse, milliseid tagatiste liike või muid krediidikaitse liike peab EKP usaldatavusnõuete seisukohast vastuvõetavaks. Punktis 4 määratletakse usaldatavusnõuetekohaste eraldistega seotud ootused.

Joonis 1

Ülevaade usaldatavusnõuetekohaste eraldiste käsitusest

Usaldatavusnõuetekohased kvantitatiivsed ootused võivad minna kaugemale raamatupidamiseeskirjadest, kuid ei tohi olla nendega vastuolus. Kui kohaldatavat raamatupidamiskäsitlust ei peeta järelevalve seisukohalt usaldatavusnõuetele vastavaks, integreeritakse raamatupidamisarvestuslike eraldiste tase täielikult panga olemasolevatesse vahenditesse, et täita järelevalveootusi.

Usaldatavusnõuetekohaste eraldistega seotud ootuste täitmiseks arvatakse panga vahendite hulka järgmised kirjed:

1. kõik kohaldatava raamatupidamisstandardi alusel moodustatud raamatupidamisarvestuslikud eraldised, sh võimalikud uued eraldised⁷;

⁶ Vt komisjoni aruanne Euroopa Parlamendile ja nõukogule määruse (EL) nr 1024/2013 kohaselt loodud ühtse järelevalvemehhanismi kohta (COM(2017) 591 *final*), joonealune märkus 8.

2. oodatava kahju puudujäägid makseviivituses olevate riskipositsioonide kohta kooskõlas kapitalinõuete määruse artiklitega 158 ja 159 ning nende riskipositsioonidega seotud muud esimese taseme põhiomavahendite mahaarvamised omavahenditest.⁸

Pankadel soovitatakse katta võimalik erinevus olemasolevate ja usaldatavusnõuetekohaste eraldiste taseme vahel, moodustades kohaldatavast raamatupidamisstandardist lähtuvalt maksimaalse eraldiste taseme. Kui kohaldatava raamatupidamiskäsitluse ja usaldatavusnõuetekohaste eraldistega seotud ootuste vahel on mittevastavus, võivad pangad korrigeerida esimese taseme põhiomavahendeid (CET1) omal algatusel.⁹

Vähemalt kord aastas SREPi raames toimuva järelevalvealase dialoogi käigus arutab EKP pankadega mis tahes kõrvalekaldumisi siinses lisas toodud usaldatavusnõuetekohaste eraldistega seotud ootustest.

Kõrvalekaldumiste hindamisel võtab EKP arvesse konkreetseid asjaolusid (nt tõmbeefekt), mille tõttu võivad eraldistega seotud ootused olla teatud portfelli/nõude puhul sobimatud. Sellised asjaolud võivad hõlmata näiteks olukorda, kui võlgnik teeb tõendatavaid korrapäraseid osalisi makseid, mis moodustavad algsetest lepingulistest maksetest olulise osa, kui need maksed võimaldavad nõudel paraneda¹⁰ olenemata sellest, kas nõue on tähtjaks tasumata või tõenäoliselt tasumata jäetav või kui järelevalveootuste kohaldamisel koos krediidiriski puhul kehtivate 1. samba kapitalinõuetega kaetakse rohkem kui 100% nõudest. Siinjuures võidakse järelevalvealase dialoogi käigus esitada mis tahes usaldusväärseid portfelli põhiseid tõendeid.

Järelevalvealase dialoogi käigus hindab EKP erinevusi EKP järelevalveootuste ja pankades kohaldatavate eraldiste moodustamise põhimõtete vahel. See võib hõlmata nii kohapealseid kontrole kui ka muid järelevalvetegevusi (nt asjaomase ühise järelevalverühma läbiviidav konkreetse teema süvaanalüüs), või nende kombinatsioone. Järelevalvealase hindamise tulemusi võetakse arvesse ühtse järelevalvemehhanismi SREPis. Kui EKP leiab pärast panga esitatud asjaolude põhjalikku kaalumist, et panga usaldatavusnõuetekohased eraldised ei kata oodatavat krediidiriski piisavalt, võidakse võtta järelevalvemeetmeid teise samba raamistiku alusel.

Käesoleva lisa üldist asjakohasust tuleb hinnata nõuete tasandil (st arvestades viimast viivisnõudeks liigitamise kuupäeva ja vastavat viivisnõude iga).

Järelevalvealase dialoogi lähtepunktiks on kohaldataval konsolideerimistasemel (üksikute krediidasutuste, allkonsolideeritud või konsolideeritud tasemel kooskõlas

⁷ Vajaduse korral võib hõlmata ka osalisi mahakandmisi, mis on tehtud pärast viimast viivisnõudeks liigitamist.

⁸ Välja arvatud juhul, kui muud esimese taseme põhiomavahendite mahaarvamised kajastuvad juba oodatava kahju puudujäägi arvutustes.

⁹ Kui pangad otsustavad omal algatusel teha mahaarvamisi esimese taseme põhiomavahenditest, tuleb need kajastada ühtse aruandluse (COREP) vormi C01.00 real 524 „(-) Kapitalinõuete määruse artiklist 3 tulenev täiendav mahaarvamine esimese taseme põhiomavahenditest”.

¹⁰ Võttes samuti arvesse viivislaene käsitlevate EKP suuniste peatükki 4 ja 5.3.3.

SREPi põhimõtetega) antud hinnang. Seejärel võidakse vajaduse korral läbi viia täiendavaid järelevalvealaseid analüüse detailsemal tasandil.

3 Lisas kasutatud määratlused

3.1 Uued viivislaenud ja viivislaenuna käsitlemise aja arvestamine

Siinses lisas käsitletakse uute viivislaenudena kõiki nõudeid, mis on kooskõlas EBA määratlusega¹¹ ümber liigitatud nõuetekohaselt teenindatavast nõudest viivisnõudeks pärast 1. aprilli 2018 olenemata nende liigitusest mis tahes ajal enne seda kuupäeva.

Järelevalveootuste kohaldamisel võetakse lisas arvesse aega, mille jooksul laenu on käsitletud viivislaenuna. Aeg, mille jooksul laenu on käsitletud viivislaenuna, on määratletud kui päevade arv (konverteeritud aastateks) alates kuupäevast, mil laenu liigitati viivislaenuks, kuni asjakohase aruandekuupäevani sõltumata viivislaenuks liigitamise käivitajast. Seega on nii tõenäoliselt tasumata jäetava laenu kui ka tähtajaks tasumata jäetud laenu viivislaenuna käsitlemise aeg sama. Kui laenu liigitus muutub tõenäoliselt tasumata jäetavast laenust tähtajaks tasumata laenuks, jätkub arvestus endistviisi ja ümberarvestust ei tehta. Kui laenu liigitatakse uuesti nõuetekohaselt teenindatavaks, järgides EBA rakenduslikke tehnilisi standardeid¹² ja võttes arvesse viivislaene käsitlevate suuniste 5. peatükki, pööratakse käesoleva lisa tähenduses viivislaenuna käsitlemise aeg uuesti nulli.

Viivislaenuks liigitatud nõudeid, mis on paranenud enne 1. aprilli 2018 ja mis pärast seda kuupäeva on uuesti liigitatud viivislaenuks, tuleks siinse lisa tähenduses käsitleda uute viivislaenudena, mille puhul viivislaenuna käsitlemise aja arvestus algab nullist.

3.2 Krediidiriski kaitse laenude tagamiseks

Käesolevas lisas kohaldatakse usaldatavusnõuete põhimõtteid, et määratleda krediidiriski kaitse aktsepteeritavuse kriteeriumid, mille alusel tehakse kindlaks viivislaenu tagatud või tagamata osad ning otsustatakse, kas kohaldada järelevalveootusi tagatud või tagamata laenule. Seejuures lähtutakse eeldusest, et riski kaetust võib olla vajalik suurendada, kui kohaldatavat raamatupidamiskäsitlust ei peeta järelevalve seisukohalt usaldatavusnõuetele vastavaks, nagu on kirjeldatud eespool.

Käesoleva lisa tähenduses peab EKP järgmisi tagatise või muu krediidiriski kaitse liike viivislaenude täielikuks või osaliseks tagatiseks.

¹¹ See hõlmab ka bilansiväliseid nõudeid ja oluliste krediidiasutuste rahvusvaheliste tütarettevõtjate hoitavaid viivisnõudeid. Ostetud viivisnõuete puhul võtavad järelevalveasutused arvesse vastava hooldusmenetluse käigus saadud tõendeid.

¹² Lõplik rakenduslike tehniliste standardite eelnõu makseraskuste tõttu restruktureerimise ja viivislaenude kohta (EBA RTS 2013/03).

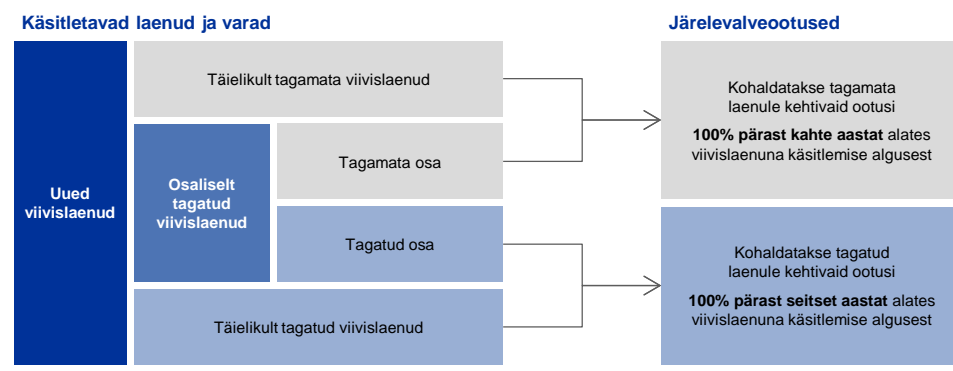
- (a) Igat liiki kinnisvaratagatised.
- (b) Muu aktsepteeritud tagatis või muud liiki krediidiriski kaitse, mis vastab kapitalinõuete määruse III osa II jaotise 3. ja 4. peatükis nimetatud krediidiriski maandamise kriteeriumidele olenemata sellest, kas krediidasutus kasutab standardmeetodit või sisereitingute meetodit. Sel viisil tagatakse kõigile pankadele võrdsed võimalused.

3.3 Viivislaenude tagatud ja tagamata osa määratlused

Siinses lisas toodud järelevalveootustes eristatakse viivislaenude tagatud ja tagamata osa, nagu on kirjeldatud allpool.

Joonis 2

Ühitatud lähenemisviis uute viivislaenude käsitlemisel

Üldjuhul on järelevalveootused asjakohased kõigi viivisnõude staatuses olevate kasutatud ja kasutamata krediidilimiitide puhul. Kasutamata krediidilimiidid võib siiski jätta arvestusest välja juhul, kui neid on võimalik igal ajal tingimusteta ja ette teatamata tühistada või kui on ette nähtud, et need võib laenuvõtja krediivõimelisuse halvenemise tõttu automaatselt tühistada.

Täielikult tagamata viivislaenud

Käesoleva lisa kontekstis on viivislaen täielikult tagamata, kui sellel puudub punkti 3.2 kohane krediidiriski kaitse. Selliseid nõudeid hinnatakse järelevalvealase dialoogi käigus, lähtudes tagamata laenudele kehtivatest järelevalveootustest, mida selgitatakse punktis 4.

Täielikult tagatud viivislaenud

Siinse lisa kontekstis loetakse viivislaen täielikult tagatuks, kui neil on krediidiriski kaitse (nagu on kirjeldatud punktis 3.2), mis ületab võlgniku praeguse kasutatud ja

võimaliku kasutamata krediidilimiidi. Selliseid nõudeid hinnatakse järelevalvealase dialoogi raames, lähtudes tagatud laenudele kehtivatest järelevalveootustest, mida selgitatakse punktis 4.

Pank peaks kasutama tagatise väärtust, mis vastab kooskõlas komisjoni rakendusmääruse V lisas¹³ sätestatud finantsaruandluse (FINREP) juhendiga „Saadud tagatised ja garantiid” esitatud tagatise väärtusele, millest on maha arvatud käesolevas lisas sätestatud tingimustele mittevastav tagatis või muu krediidiriski kaitse (vt punkt 3.2). Kinnisvaratagatise väärtuse hindamisel tuleks lähtuda viivislaene käsitlevate suuniste 7. peatükist, kus kirjeldatakse vastavaid järelevalveootusi ning rõhutatakse piisavalt konservatiivsete väärtuskärbete ja korrigeerimiste tähtsust.

Osaliselt tagatud viivislaenud

Osaliselt tagatud (st punktis 3.2 kirjeldatud krediidiriski kaitse väärtus ei ületa praegusi kasutatud ja võimalikke kasutamata krediidilimiite) viivislaenude puhul tuleks järgida ühitatud lähenemisviisi. Kui pank on oma krediidiriski kaitse väärtuse kindlaks määranud, tuleb laen lugeda jagatuks kaheks osaks, nagu on kirjeldatud allpool.

1. **Tagatud osa:** viivislaenu tagatud osa määramiseks hindab pank krediidiriski kaitse väärtust, nagu on kirjeldatud eespool seoses täielikult tagatud laenudega. Tagatud osa hinnatakse kooskõlas tagatud laenudele kohaldatavate järelevalveootustega.
2. **Tagamata osa:** laenu tagamata osa võrdub esialgse kasutatud ja võimaliku kasutamata krediidilimiidiga, millest on maha arvatud laenu tagatud osa. Tagamata osa hindamisel lähtutakse tagamata laenudele kohaldatavatest järelevalveootustest.

Täielikult ja osaliselt tagatud laenude puhul peavad pangad tagatise väärtuse korrapäraselt läbi vaatama kooskõlas viivislaene käsitlevate suunistega ning mis tahes muutused õigel ajal arvesse võtma, pidades silmas eraldistega seotud ootusi. Arvestades tagatise väärtuse realiseerimisega seotud riske, peavad pangad väga hoolikalt analüüsima juhtumeid, kus laenu tagatud osa aja jooksul suureneb. Sel juhul peavad olema usaldusväärsed tõendid, mis näitavad, et väärtuse suurenemine on jätkusuutlik, nagu on kirjeldatud kinnisvara puhul ka viivislaene käsitlevates suunistes.

---

¹³ Komisjoni rakendusmäärus (EL) 2017/1443, 29. juuni 2017, millega muudetakse rakendusmäärust (EL) nr 680/2014.

4 Usaldatavusnõuetekohaste eraldistega seotud ootused

4.1 Eraldistega seotud ootuste kategooriad

Tagamata nõuetega seotud järelevalveootused

Täielikult tagamata viivislaene ja osaliselt tagatud viivislaenude tagamata osa hindamisel kasutab EKP punktis 4.2 kirjeldatud järelevalveootusi.

Tagatud nõuetega seotud järelevalveootused

Vastavalt usaldatavusnõuete raamistikule peab pank suutma realiseerida oma krediidiriski kaitse õigel ajal. Kui tagatist ei ole suudetud realiseerida mitme aasta vältel alates nõude viivislaenuks liigitamise kuupäevast tingituna panga siseprotsesside mittetoimimisest või tulenevalt asjaoludest, mille üle pangal puudub kontroll (nt kohtumenetluse kestus), loetakse tagatis põhimõtteliselt ebatõhusaks ja seega tuleks viivislaenu käsitleda käesoleva lisa tähenduses usaldatavusnõuete seisukohalt tagamata laenuna. See tähendab, et täiemahuliste usaldatavusnõuetekohaste eraldiste moodustamine loetakse nõuetekohaseks pärast mitme aasta möödumist.

Täielikult tagatud viivislaene ja osaliselt tagatud viivislaenude tagatud osa hindamisel kasutab EKP punktis 4.2 kirjeldatud järelevalveootusi.

Siinjuures on oluline märkida, et praegu ei hõlma käesolev lisa sundtäitmisel olevat vara. Viivislaene käsitlevate suuniste punktis 7.5 käsitletakse siiski sundtäitmisel oleva vara hindamist ning piisavalt konservatiivseid väärtuskärpeid ja korrigeerimisi. Ühtlasi antakse viivislaene käsitlevate suuniste 7. lisas soovitusel seoses sundtäitmisel oleva vara aruandluse ja avalikustamisega, sealhulgas nende jaotus viivislaenuna käsitlemise aja järgi.

4.2 Ülevaade kvantitatiivsetest järelevalveootustest

Nagu eespool määratletud, hindab EKP uutele viivislaenudele kehtestatud usaldatavusnõuetekohaste eraldiste taset käesoleva lisa punktis 2.3 kirjeldatud järelevalvealase dialoogi käigus, võttes arvesse tabelis 1 toodud kvantitatiivseid ootusi.

Tabel 1

Kvantitatiivsete ootuste ülevaade

	Tagamata osa	Tagatud osa
Kaks aastat alates viivislaenuna käsitlemise algusest	100%	
Kolm aastat alates viivislaenuna käsitlemise algusest		40%
Neli aastat alates viivislaenuna käsitlemise algusest		55%
Viis aastat alates viivislaenuna käsitlemise algusest		70%
Kuus aastat alates viivislaenuna käsitlemise algusest		85%
Seitse aastat alates viivislaenuna käsitlemise algusest		100%

Järskude muudatuste vältimiseks on asjaomaste järelevalveootuste kohaldamisel oluline järgida piisavalt sujuvat üleminekut alates viivisnõudeks liigitamise ajast. Seetõttu hindab EKP tagatud nõudeid järelevalvealase dialoogi kontekstis, pidades silmas lineaarset üleminekut alates kolmandast aastast.

Nende ootuste eesmärk on tagada, et pankades ei suureneks vanade viivislaenude osakaal, mille kaetus eraldistega on ebapiisav. Seetõttu on EKP seisukohal, et koos usaldatavusnõuetekohaste eraldiste moodustamisega tuleb jätkata raamatupidamisarvestuslike eraldiste moodustamist kooskõlas panga hinnangu ja olemasolevate raamatupidamis põhimõtetega. Järelevalveasutused võivad juhtumispõhiselt ette näha asjakohaste meetmete võtmise ainult siis, kui panga kohaldatavat raamatupidamiskorda peetakse järelevalve seisukohast mitteusaldusväärseks.

Järelevalvealase dialoogi käigus peavad kõik pangad esitama oma ühiste järelevalverühmadele kaetuse tasemed viivislaenuna käsitlemise aja järgi laenude puhul, mis on liigitatud uuteks viivislaenudeks pärast 1. aprilli 2018. Kõrvalekaldeid siinses lisas sätestatud usaldatavusnõuetekohaste eraldistega seotud ootustest jälgitakse hoolikalt. Ühised järelevalverühmad teavitavad panku selle protsessi üksikasjadest piisavalt ette.

Kooskõlas viivislaene käsitlevate suuniste 7. lisas toodud soovitustega kutsutakse panku tegema avalikult kättesaadavaks eraldiste andmed vara liigi ja viivislaenuna käsitlemise aja järgi, kuna see on oluline vahend, mis aitab pankadel teavitada turuosalisi põhjalikult oma krediidiriski profiilist.

© Euroopa Keskpank, 2018

Postiaadress 60640 Frankfurt am Main, Germany
 Telefon +49 69 13440
 Veebileht www.ecb.europa.eu

Kõik õigused on kaitstud. Taasesitus õppe- ja mitteäriilistel eesmärkidel on lubatud, kui viidatakse algallikale.